Cumhuriyet

31 ARALIK 1984

SİYASET 84

PARASIZ EK 52

1984'ün olayı: Afrika'da açlık

Görüntülerle bir yıl

İNCİR ÇEKİRDEĞİ

Yılın İncir Krallığını Özal kazandı Altın İncir Çekirdeğini Sunalp aldı

Bir yıl boyunca her hafta **"o günler"**in mana ve ehemmiyetine göre söylenmiş ya da yazılmış en veciz sözleri bu köşede yayınladık.

Dikkatimizden kaçarak incir çekirdeği yapamadığımız sözler olduysa sahiplerinden özür dileriz.

1984'ü geride bırakırken, bunları bir kez daha hatırlamak ve yılın altın incir çekirdeği ile yılın incir kralını belirlemek istedik.

Bir yıl boyunca yayımlanmış yüzlerce incir çekirdeğini bir ön elemeden geçirdikten sonra finale kalanları **Cumhuriyet**'te 20 kişilik büyük jürinin değerlendirmesine bıraktık. Finale kalan incir çekirdeklerini okuyan jüri üyeleri, titiz bir çalışma ile en çok güldükleri sözlerin yanına birer çarpı işareti koyarak puan verdiler ve sonuçta 1984'ün 20 altın incir çekirdeği ortaya çıktı.

Yılın incir kralı yarışması ise, kimin kaç kez incir çekirdeği köşesine girdiğinin belirlenmesi ile yapıldı.

Ve Başbakan **Turgut Özal**, 38 kez incir çekirdeği yaparak yılın altın incir kralı oldu. İncir krallığını az farkla Özal'a kaptıran MDP Genel Başkanı **Turgut Sunalp** ise, **"Gazetelerin sadece cenaze ilanlarını okur, cenazeye giderim,"** sözü ile yılın altın incir çekirdeğini kazandı.

Başbakan Özal, incir krallığında birinciliği kazanırken "Andropov'un cenazesine giderken yanıma uzun don aldım," sözü ile gümüş incir çekirdeğinin de sahibi oldu. Başbakan'ın bu başarısının yanı sıra Özal ailesi de erişilmesi güç bir rekor kırdı. Başbakan'ın eşi **Semra Özal** ve kızı **Zeynep Özal** 5'er, annesi **Hafize Özal** ve kayınvalidesi **Azize Nine** de 1'er kez haftanın incirini yaparak Özal ailesine ayrıca 12 puan daha kazandırdı.

YILIN ALTIN İNCİRLERİ

Gazetelerin sadece cenaze ilanlarını okur, cenazeye giderim.
TURGUT SUNALP
MDP Genel Başkanı

★

Andropov'un cenazesine giderken yanıma uzun don aldım.
TURGUT ÖZAL
Başbakan

★

Örneğin kardeşim, Binicilik Federasyonu ile Bisiklet Federasyonu... İkisi de binicilik üzerine... Bisikletin de üzerine biniliyor, atın da üzerine biniliyor... Niçin ayrı ayrı olsunlar.
VEHBİ DİNÇERLER
Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanı

★

Belki kimse farkında değil ama ülke kalkmıyor.
ORHAN AYKAN
Yalova Kaymakamı

★

Bir ziraat doçentini, tarih profesörü olarak atayabiliriz.
İHSAN DOĞRAMACI
YÖK Başkanı

★

Çin'de YÖK yok.
İHSAN DOĞRAMACI
YÖK Başkanı

★

Türkiye bir cennet. Her şey ucuz ve güzel.
EKREM PAKDEMİRLİ
Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarı

★

Turizm daha fazla patlarsa mahvoluruz.
MÜKERREM TAŞÇIOĞLU
Kültür ve Turizm Bakanı

Çok güzel film, gerçekten stres oldum.
BANU ALKAN
Sinema oyuncusu

★

Ben de Özal kadar iyi atarım.
ERDAL İNÖNÜ
SODEP Genel Başkanı

★

Biz ailecek epey demokratız.
TURGUT ÖZAL
Başbakan

★

Suratıma iyi bakın ben aptal mıyım?
İHSAN DOĞRAMACI
YÖK Başkanı

★

İşçilerimizin çoğunluğu bana yazdıkları mektuplarda "Elin dert görmesin, sağol baba" diyor.
NACİ VARLIK
YHK Başkanı

★

Kadınlar öyle pırt pırt doğurmasın.
MEHMET AYDIN
Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı

★

Bereket, dolar Amerika'nın kendi parasıdır.
MEHMET BARLAS
Milliyet Gazetesi Başyazarı

★

"Davadan dönenі vurun" cümlesi, çok kuvvetli bir duyguyu ifade etmektedir ve bu sözü çok veciz buluyorum. Ben, bunu halk türküsündeki "Yar üstüne yar seveni kurşunlamalı" mısrama benzetirim.
ACAR OKAN
Başbakanlık eski müşaviri

Yılın İncir Kralı Yarışması

Adı Soyadı	Yaptığı İncir
1- Turgut ÖZAL	(38)
2- Turgut SUNALP	(32)
3- Mehmet BARLAS	(27)
4- Vehbi DİNÇERLER	(24)
5- Mükerrem TAŞÇIOĞLU	(20)
6- Necdet CALP	(18)
7- Vural ARIKAN	(17)
8- Sevket YILMAZ	(14)
Halit NARİN	(14)
Bedrettin DALAN	(14)

Genel seçimlere bütün halk katılır ve demokrasilerde iktidarı milli irade belirler.
MEHMET BARLAS
Milliyet Gazetesi Başyazarı

★

Bütün dünya benim suçsuz olduğumu biliyor.
BEKİR ÇELENK

★

Mafya, Avrupa'da, Amerika'da, esrar, eroin, kumar, at yarışı, bizde ise hizmet demektir.
MEHMET NABİ
İnci Baba

★

Ben geçen hükümet sırasında Başbakan yardımcısı idim. Bir Kastelli hadisesi oldu (ki çok önemli bir hadise değildir) ve işten ayrıldık.
TURGUT ÖZAL
Başbakan

BU HAFTA SİYASET 84

Yılın son günü herkesi saran gevşeme duygusu, işyerlerinde esen "Bugün de çalışılır mı?" havası ve insanların "hiç değilse bir günlüğüne" neşelenme eğlenme isteği, ihtiyacı ile bağdaşan, "hafiflemiş" bir Siyaset-84 var elinizde. Bu aynı zamanda onun karşınıza son çıkışı. Haftaya yerini Siyaset-85'e bırakmış olacak. 1984'ün önemli dünya olaylarını görüntüleriyle hatırlatmaya, Türkiye/1984'ün bir panoramasını da gazete kupürleri, karikatürler ve 14-15. sayfalardaki seçme fotoğraflarla vermeye çalıştık. (Kupürler, yandaki sayfadan başlayarak, sırasıyla, üçer aylık gruplar halinde derlendi.)

Gerçi 31 aralık "ruhuna" uygun düşsün diye Siyaset-84'ü sürekli bölümlerinden bile bir sayılığına arındırdık, ama 1984'ü karakterize eden olaylar deyince karşımıza Afrika'daki açlık çıktı. Bizlerin başlıca haber-bilgilenme kaynağı olan Batı kökenli kitle iletişim araçlarının Afrika insanlarıyla ilgilenmesi için açlık felaketinin kendine sosyalist adını takan bir zorbalık rejiminde mi dişlerini göstermesi gerekiyordu?

Aynı şekilde, vatandaşların gündelik yaşantısına, bireysel dünyalarına uzanan bir gözetleme-denetleme ağı kurulmasına ses çıkarmayanların bir "Orwell Yılı"na sahip çıkmaları da beklenemezdi. Tutarlı eleştirel kimliklerini koruyan bazı yayın organları dışında "1984"ün anlamı, insanlık için uyarı niteliği bütün yıl boyunca pek az yerde konu edildi. İngiliz romancı George Orwell ve romanı "1984"ten Siyaset-84'ün ilk sayısında söz etmiş, gözetleme-denetleme devleti tartışmalarını aktarmıştık. Yıl biterken, George Orwell üzerine bir yazı daha sunuyoruz. Ayrıca, Orwell'in "Hayvanlar Çiftliği" romanından esinlenen ünlü Çek fotoğrafçı Koudelka'nın çektiği kareler, Celal Üster'in romandan seçtiği parçalarla birlikte 12-13. sayfalarda yer alıyor. Özellikle fotoğrafseverler bunu bir yılbaşı hediyesi olarak kabul edebilir.

Bir yıl boyunca her hafta 16 sayfayla karşınıza çıkan Siyaset-84, yerini Siyaset-85'e bırakmak üzere size veda ediyor. Böyle bir durumda, "Hepimiz için bu kadar iyi geçen bir yılın ardından.." falan gibi sözler etmeyi insan çok isterdi. Almanya'da 1848 halk isyanı ezilip bastırıldıktan sonra şair Ferdinand Freiligrath'in yazdığı şiir "Her Şeye Rağmen" başlığını taşıyor, bu deyim şiir boyunca yineleniyordu. Freiligrath'in deyişi, o günden bugüne çeşitli hareketler aracılığıyla aktarıldı, geldi. Tek tek bireyler için de aynı ölçüde yüreklendirici olabilir belki: Dünyadaki ve Türkiye'deki "her şeye rağmen", insanca bir 1985 diliyoruz.

ÜMİT KIVANÇ

Faturalı yaşam bilmecesi

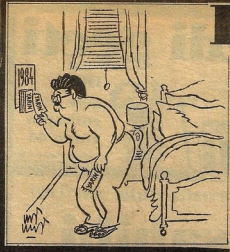

Özal programının bir aylık bilançosu

Üç günde bir zam

İşçiler

Yılmaz: Hükümeti kaygıyla izliyoruz

Türk-İş Başkanı "hükümet sınai ürünün gidermek için başka bir yola direk edebilir. Yılmaz hükümetin kötüleşmesine hükümetin karşı sertlikte bırakma konusunda ısrarlı olduğunu belirtiyor.

19 aralıkta hükümet programı Meclis'te okunurken, açıklanan ilk paketten "faiz zammı" çıkmıştı. Zam konusu, yakıt sonra işçi ücretlerine...

İskolları istatistiği yanıltarla dolu

Toplu pazarlığa ancak 1 milyon işçi geçebiliyor

Yetki olamayan sendikaların bir kısmı temmuza kadar işkolundaki yetki almaya çalışacak.

Özal: Yerel seçime kadar başka zam yok

Asgari ücret: Brüt 24.525

NET ASGARİ ÜCRET

Bekâr işçi: 16.197 TL.
Evli, 1 çocuklu: 16.377 TL.
Evli, 2 çocuklu: 16.422 TL.

ANKARA (Cumhuriyet Bü-

51.39 artış öngörmüştü. Bilindiği gibi, memurlar ve işçiler için 1984'te yapılacak ilk bu zamda ayrımda...

Sıkıyönetim 13 ilde kalkıyor

OLAĞANÜSTÜ HAL NEDİR?

27 ekim 1983 günü yürürlüğe giren 2935 sayılı olağanüstü Hal Kanunu 4 kez uygulanmış bulunuyor. Yasada olağanüstü hal ilâne ayrılmış ve "Tabii afet, sebileli salgın hastalıklar veya ağır ekonomik bunalım" halinde uygulanacak önlemlerle "gözler altına tabakiye konulabilmesine ilişkin şekilde bunlarla" durumunda uygulanacak önlemler aynı aynı sayılmıştı.

Bu yasa gereğince ve kamu düzeninin sağlanması amacıyla, bu bölgelerde aşağıdaki tedbirleri uygulamak gerekli olarak il valisi bölge valisini belirliyor.

✓ 54 ilde sıkıyönetimin 4 ay daha uzatılması kararlaştırıldı

✓ Sıkıyönetimin kaldırıldığı illerde...

1984 zammı için zirvede pazarlık

Özal - Yılmaz görüşmesinde metin yüzde 25, Türk-İş zam önerisi arasında belirlenmesi olasılığı üzerinde...

9 yaşındaki Meryem: Zivaz'da sahiden balet okulu var mı?

Bir gazetesi bile, "Türkiye Kenimiz onlarca...

Türk İş Başkanı Şevket Yılmaz'ın bugün Turgut Özal ile yapacağı görüşmeden sonra için belirlenecek...

Stern, Çaykara ailesinin dönüş serüvenini anlattı

Bizim çocuklar Alman sayılır

20 yıl Düsburg kentindeki Mannesmann fabrikasında çalıştıktan sonra Türkiye'ye dönen geri Necip Çaykara, "Burayı geldiğimde" diyor. "Bir yabancı ülkeye gönderildim. Şimdi Türkiye'de de bir yabancı olarak yaşıyorum. Bu yüzden de çok kötü değil. Çünkü kompanyonun kızı dönmenek için ağlıyor. Alman arkadaşlarımın yanına kavuş...

ANKARA (Cumhuriyet Bürosundan) — Başbakan Turgut Özal ile Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz'ın bugün yapacakları görüşmeden sonra, asgari ücret zammının yüzde kaç olacağı belirlenecek.

Özal ile Yılmaz arasında bugün yapılacak görüşmede, asgari ücret zammının yüzde 25 ile Türk-İş'in önerdiği yüzde 51.39 arasında bir oranda belirlenmesi olasılığı üzerinde durulacak.

Bilindiği gibi, memurlar ve işçiler için 1984'te yapılacak ilk bu zamda ayrımda...

Yunanistan Ege'de alarmda

Atina, Ankara'daki Büyükelçisini geri çağırdı

SİLVYO BERBERAKİS

ATİNA — Yunanistan, tüm

...rk, Gökçeada ile Taşoz adaları arasında bulunuyor.

Yunan bilirkişi ekibi, ola-

Yunanistan'ı türk emrenin rice dikkerini söyledi.

Yunanistan Dışişleri ve Sa-

durum "ne prazeyle verdiğini bildirdi. AP, bu "o herzaar vigilans".

Olay nasıl gelişti?

Özal: Düzeni yıktık, daha da yıkacağız

"Biraz igneleyince anne diye bağırdılar"

MİMİ T. TAN

"Tapu işi" karıştı

Tapu peşine düştük: Herkes başka yere gönderdi

Belediye Şube Müdürlüğü'nden başladık. İl İmar Müdürlüğü'...

İmar Bakanlığı Genel Sekreteri Eren, "Belge alacaklar önce tapuya, bürolara başvursun"

Özal'a güvenoyu

Muhalefet Meclis dışında

2. SODEP
3. DYP

"Kulaklarım kapalı..."

Ankara'da 200 gecekondu yıkıldı

Tapu yerine dozer

Yıkım depremine uğrayan köyde 1506 dolayında gecekondu yıkımı sırasında "hamile bir kadın da çocuğunu düşürdü" marası ve ödenmiş vergilerin makbuzları var.

BELEDİYE BAŞKANI NE DİYOR?

Açıkgözleri himaye etmeyiniz.

Bunlar geçmiş yılların vergisini ödeyip, durumlarını meşrulaştırmıyca çalışmışlar. Hile yapıyorlar.

Bunlar icrandırmayı marifet sayıyorlar. Hepsinin evleri vardır. Kandırmıyor yapıyorlar aklarınca.

HASAN UYSAL

ANKARA — Ankara'nın Mucurhöyük'e bağlı bir köy, "Mucurköy 2"ye çoğu bina olan gecekondu köyü 75 yıl...

...nın sakinleri 5 yıl önce yapmaya başlamışlar gecekondularını. Sonra yenileri de yapılmış. Mucurköy 2'de de "tapu sıraları" varmış.

...köyü, sarıgı şeftimek kadar kiler, eski yavru domuzluk kalıntılarından...

ANAP kısmi af önerdi

Af önerisi, Anavatan Partisi Milletvekili ve TBMM İçişleri Komisyonu Başkanı Necat Tunçsiper tarafından hazırlandı.

...neri, 10 yılı seçmeyen cezaların tüm sonuçları ile, 10 yılı aşan cezaların da 10 yıl...
...bölümünün affını öngörüyor; ölüm cezası müebbete, müebbet hapis cezası...
...yıl ağır hapis cezasına...

...Firarda olanlardan, yurt içindekiler üç ay, yurt dışındakiler 1 yıl içinde teslim olduklarında yine aynı şekilde affından...

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) — Anavatan Partisi Milletvekili ve TBMM İçişleri Komisyonu Başkanı Necat Tunçsiper, "Af bir şartlar içi ayrılarına şartlar olu...

1383 imzalı "dilekçe" soruşturması sürüyor

56 imza sahibi için dava açıldı

Askeri Savcılık 1383 imzalı dilekçeyi "bildiri" niteliğinde gördü. Dilekçeyi imzalayan 56 kişinin yargılanmasına...

...mının bir bakımından tamamlayan Ankara ...ve kriz hakkında...

...ve NATO...

...ve Atatürk devrimlerine bağlı...

Özal, şirketlerin ilanlarına kızdı

Bira savaşı zirvede

Bira şirketlerinin gazetelere verdiği "Türk kanununa duyarsız" ilanı konusunda Başbakan, "Anayasa derneklere politikayı yasaklarken, özel kuruluşlar politika yapamaz. Duyarsızlık suç unsuru yaratır ilgililer bunu ücelesin" dedi.

Haber Merkezi — Bira şirke...

...MDP'li Mahmut Altunkaş, "Bira şirketlerinin Meclis inşaatı üzerinde baskı kurmaya çalıştı...

Özal: DYP'nin kapatılmasını şahsen istemem

Bu'da tatilini Abant'ta geçiren Başbakan "Biz seçimlerden önce DYP hakkında davanın açılmasını, kapatılmasını diye dua ettik" dedi. Özal en önemli sorunun ekonomiyi seçmenin önemini düşürmek olduğunu söyledi.

BOLU (a.a.) — Başbakan Turgut Özal, Cumhuriyet Bayramı'nda DYP hakkında Anayasa Mahkemesi'nde dava açılmasının...

Başsavcı: DYP kapatılmalı

Cumhuriyet Başsavcılığı'nın 8 Nisan 1984'te DYP'nin "Atatürk ve Büyük Türkiye partilerinin devamı olduğunu beyan ve tespit" kararı ve kendisine karşı tatmin, beyan ve davranış için 1 Haziran'da Anayasa Mahkemesi'nde dava açmıştı.

Anayasa Mahkemesi'nin ilgili üyelerinden Başsavcı...

İhracat vurgunu

İsviçre'ye 2 aylık ihracatın çoğu "hayali"

ANKARA (ANKA) — Türkiye'nin İsviçre'ye yönelik ihracatının büyük bölümü, 90 gün sonra ödenmek üzere, Haziran ve Temmuz aylarında "ihraç" edilmiş gibi gösterilen "hayali" ihracattan oluşuyor.

UÇKAĞIT SEFERBERLİĞİ

...rak azaltılmasına yönelik kara...ş bağlıyorlar.

Irak jetleri bir Türk tankerini bombaladı

30 gemicimizden 3'ü kayıp, 2'si yaralı

Yaralı olarak kurtarılan iki Türk gemicisi ...olunda Tankerdeki

Hükümette altı aylık ilk yarının sonucu:

Özal enflasyona yenik

...istediği 790 ...hakları ...yor. Bütçeye ...nedeni ...nması. ...kısırme ...na kaldı

Piyasadaki zam yağmurunun ardından hükümet fatura ve bütçeye zammı da gündeme getirince, gelirlerinin enflasyona uydurulmasından söz edilmeyen tek kesim ücretliler kaldı. Zamlı bütçeden memurlara pay 'soldasıfır' bulunuyor

Enflasyon ezdi geçti

Ekonomi Servisi — Perakende fiyatlar, 24 Ocak kararlarından bu yana kaydedilen en yüksek artışa ulaştı. Nisan ayında

1. *Nisanda yüzde 8*
2. *Dört ayda yüzde 17*

İTO'YA GÖRE AYLIK PERAKENDE

Nisan 1984 %2,2

IMF'ye göre de enflasyon yüzde 44

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) — Oluşan ücretlendirme

"Ortadirek bol para harcıyor"

PAKDEMİRLİ'ye göre:

"Kemerleri daha da sıkacağız" diyen Başbakan Yardımcısı ve Devlet Bakanı Prof. Ekrem Pakdemirli, dünkü Hürriyet gazetesinde yayınlanan röportajında "Ortadirek bol para harcıyor," diyor. Pakdemirli bu kapsamda gösterdiler daha da artmaya başladı. Hükümetin kemerleri daha da sıkmaya karar...

...vereceğini açıkladı. Ancak bu sözlerinin ardından Ankara'nın ortadirek bürokrasisinin bir kısmının gösterdiği...

...ğer yandan ekonomideki bozulmanın durdurulmasında ...ğerlerinin ...ğer yandan ...ğer yandan ...ğer yandan

Doğuya yatırım aşısı

27 ilde yatırımlara indirim, ücretlere destek geliyor

Haber Merkezi — Getirilen yeni bir teşvik sisteminde, Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yapılacak yatırımlara önemli büyük ölçüde sağlanacak.

Başbakan Turgut Özal, dün Fırsta Demir Kömür Çelik Fabrikaları'nda Ereğli'de yapılacak bir tatbikatı olağan görüşmeden sonra "Kalkınmada öncelikli 27 ilde yatırımlara destek uğraşacak iki kararnamenin Cumhurbaşkanı tarafından onaylandığını" söyledi.

Özal'ın açıklamasına göre, "kalkınmada öncelikli iller" iki grupta sınıflandırılacak.

1. grup iller: Ağrı, Kars, Van, Tunceli, Bingöl, Muş, Bitlis, Siirt, Hakkâri ve Gümüşhane. Bu illerde yatırım indirimi yüzde 60 olarak uygulanacak. Aynı illerde çalışanların asgari ücretleri de 2. ve 3. gruptaki illerden daha yüksek olacak.

2. grup iller: Sivas, Malatya, Elazığ, Diyarbakır, Adıyaman, Kahramanmaraş, Şanlıurfa, Çankırı, Çorum, Kastamonu, Sinop, Yozgat, Tokat, Artvin, Erzurum, Erzincan'dır. Bu illerde yatırım indirimi oranı yüzde 40 olacak. Asgari geçim indirimi de merkez ilçelerde 2. ve diğer ilçe merkezlerinde de 3 kat artırılıyor.

Başbakan'ın açıklamasına göre bütün bu illerde yapılacak yatırımlara getirilen diğer destekler de şöyle:

• Tüm yatırımlar gümrük müsteşrinden yararlanacak. Bu yatırımların büyük bölümünde diğer ülkelerden makinaların ithalatı serbest, verasi ve ithalat vergileri sıfır olacak. Bu illerde yapılacak yatırımlar için ayrıca, belediye gelirlerinden de muafiyet sağlanacak.

Cumhurbaşkanı'nın onayladığı diğer kararnameyle de güneydoğu illerinde dünya bankası gibi çok yaygın projelerin kullandırılması öngörülüyor. Yaratılan istihdamın, sosyal güvenlik sistemiyle...

Teşvikli illerde fabrika sayısı

Kitap yakılır mı?

MAHKEMEN TAŞÇIOĞLU-Bilir'in Terfiye Bakanı

KARARI BEKLEYEN BAKAN TAŞÇIOĞLU

"Bakanlığın bodrumunda mahkeme kararını bekleyen 118 bin kitap bana miras. Mahkeme kararını bekliyorum. Mahkeme kitapların imhasını ve bunun bakanlığım tarafından yapılmasını isterse, infazda bulunmayacağım. Kitap celladı olmayacağım."

A. TANER KIŞLALI — 1978-79 dönemi Kültür Bakanı

KİTAPLARI YAYINLAYAN BAKAN KIŞLALI

"Kitapların hepsi benim bakanlığım sınırında yayınlandı. Bazıları hiç sansür uygulamadan. Aslında 1979 sonundan ... yasaklanmış durumda ... hepsi bodrumunda idi. ... bulduklarını bilmiyor ... yasaklıdığım iki kitap piyasada."

Kitap Bakanlık deposunda "infaz" bekliyor

Kapıkule'de soruşturma ilginç boyut kazanıyor, şimdi de...

Gümrükten Ağca çıktı

2. Maliye ve Gümrük Bakanı Arıkan'ın Yeşilköy Gümrük Müdürü Kamuran ... suçladığı ... gümrükte ... ithal edildi, İstanbul'da takıldı...

Yunan patatesi maceralı geldi

Haber Merkezi — Çıkma mu... zın ökçlı ithalcinden sonra, Türk mutfağının yeni ögesi konuğu, Yunan patatesi oluyor. Çıkma geldiği gibi "kavalyesiz", Yunan patatesi de Bal...

✓ Edirneli bir firma, Hazine Müsteşarlığı'ndan patates ithali için izin aldı.

Mutfaklar 6 ayda yüzde 40 çöktü

Haziran ayında mutfaktaki enflasyon yüzde 6.7 oldu.

Sağlıklı beslenme için ...

Koordinasyon Kurulu'na tepki

Türk-İş: HAYIR

Başbakanlık Kamu Toplu Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun Cumhuriyet'te yayınlanan gerekçesi, Türk-İş Yönetim Kurulu'nda görüşüldü. Türk-İş Başkanı Şevket Yılmaz: "Bu kararları kabul etmiyoruz" dedi. Türk-İş de...

ANKARA (Cumhuriyet Bürosu) — Başbakanlık Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu'nun "ücret politikası gözetilmesine" ilişkin kararı Türk-İş'in tepkisine neden oldu. Türk-İş Yönetim Kurulu dün sabah toplanacak. Konfederasyon Başkanı Şevket Yılmaz, Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz'ın bugün Kurulu'nun alacağı kararı açıklayacağını belirtti.

Başbakan Özal, seçim sonuçları alındıktan sonra, "Tahmin ettiğim gibi oldu. Muhalefet seçimleri ... gibi oldu. Bunun ... havasına sokttu. Sonuçları ...

Yenilenen belediye seçimi olaysız geçti

Ağrı'da ANAP kazandı

ANAP adayı Hikmet Erdem 3420, MDP adayı Baki Erasian 3212 oy, DYP adayı ... 3333, SODEP 410, DYP ...

DİSK'te tutuklu kalmadı

Bağ-Türk ve Yürütme Kurulu üyeleri yaklaşık 4 yıldır tutuklu bulunuyordu

İstanbul Haber Servisi — DİSK davasının dünkü oturumunda ... retçi Fehmi Işıklar, DİSK Yö... rütme Kurulu üyeleri ... DİSK davasında dünkü oturumda ... kişi hakkında ek iddianame... açılan dava DİSK ana davasıyla birleştirildi. Daha sonra Maden-İş Sendikası'nın 27 yöne... ile ilgili iddianame okundu. İddianamede sendikanın ... sendikada işçiler ... ve ... ek olarak dava DİSK ana davasıyla birleştirildi. Böylece DİSK ... nede ayrıca uzman tanıkların sendika yöneticisi olmayan ... ancak sendika bünyesinde uygulanmakta olan (A) ve (B) ... ve İş Sendikası'nın ... ve ... ile ilgili iddianame okundu. ... sanında sendikanın ... ve ... mek üzere işçilere ... feri ... ve ... ek olarak dava DİSK ana davasıyla birleştirildi. Böylece DİSK ... davasında tanık sayısı 533'e yükseldi.

Maden-İş uzmanlarının açıklamaları sırasında bir alan DİSK Genel Sekreter Fehmi Işıklar, Genel Sekreter ... ile ilgili iddianame okundu. ... ve 4 oldu. ... ve ... ek olarak dava DİSK ana davasıyla birleştirildi. Böylece DİSK

İçişleri Bakanı Tanrıyar istifa etti, Maliye Bakanı Arıkan direniyor

Özal 2 bakanı feda etti

Tanrıyar, "Arıkan'la aynı ... yapamazdık. ... dedi

Özal: "Akrabasını ...

F-16 için ilk adım

Evren'in onayını aldı... söyleyen Özal...

Savaş riski sürecek olan fabrikaların üretim Cumhuriyetten ... sonra da ... alınacak ... ülkede ... ilk ... fabrikasıdır ... ülkede ... ilk ... fabrikasıdır ... ülkede ... ilk ... fabrikasıdır

1984 Dünya

AFRİKA'DA AÇLIK

Siyah Afrika'yı kasıp kavuran açlık, aslında 1984'ün olayı değildi. Afrika insanı yıllardır açlıkla cebelleşerek ölüyordu. Bu konuda dünya basınında ara sıra tek tük haberler çıkıyor, Etiyopya'daki gibi yönetimler sorunu onur konusu yaptıklarından prestij kaybına uğramamak için, ülkelerindeki felaketi dünyaya duyurmuyorlardı.
Geride bıraktığımız yıl ise, trajedi tüm boyutları ile dünya basınında patladı.
BBC'nin başlattığı kampanyaya, Batının büyük yayın organları katılınca Afrika'daki felakete ilişkin fotoğraflar dünya basınında boy boy sergilenmeye başlandı.
Yüzyılımızın en büyük açlığı Afrika kıtasında bir baştan bir başa bir ölüm rüzgârı gibi esiyordu. Siyah kıtada 150 milyon insanın açlık ve kötü beslenmeden etkilendiği hesap ediliyordu.
1984'te sadece Mozambik'te 200 bin kişi öldü. Etiyopya'da ölenlerin sayısı ise yüz binleri buldu. Moritanya, Çad, Sudan, Kenya, Somali ve Nijer'e acil yardım yapılmadığı takdirde yüz binlerce kişinin öleceği tahmin ediliyor.
Bunlar felaket durumundaki ülkeler.. Mali, Orta Afrika Cumhuriyeti, Zambiya, Tanzanya ve Angola gibi ülkelerde henüz felaket durumu yok. Ama büyük, besin maddesi sıkıntısı çekiliyor.
Afrika'daki felaketin sorumlularını, Afrika halkından çok Afrika'nın dışında aramak belki daha doğru olacaktı.
Tarımını, yabancıların tavsiyesi uyarınca çeşitlendirmeyen ve birkaç ihraç ürününe bağlayan Afrika, kuraklık ve kıtlık dönemlerinde direnme gücünü yitirerek, açlık felaketinin pençesine düşüyordu.
1984'ün olayı, Afrika'daki açlıktan çok, yıllardır süren bu trajedinin ilk kez tüm boyutları ile dünya basınına yansıması idi. Bu olguda, belki Batı dünyasının, Afrika insanına karşı hissettiği suçluluk duygusu da rol oynamıştı.

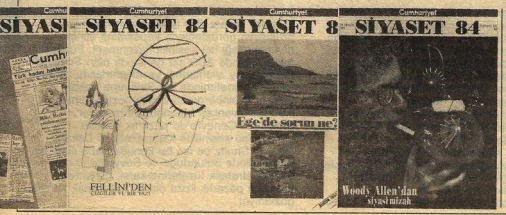

1984 Dünya

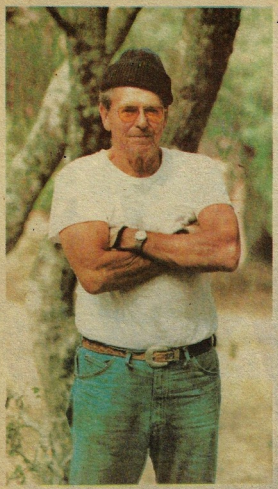

REAGAN'IN ZAFERİ

Başkan Reagan'ın 6 Kasım seçimlerinde rakibi Demokrat senatör Walter Mondale'i ezerek Beyaz Saray'ın sahipliğini ikinci kez kazanması kimse için sürpriz olmadı. Reagan'ın ezici zaferinde kuşkusuz ekonomik durum başrolü oynadı. İşsizliğin % 7,2'ye, enflasyon oranının da % 4'e indiği ABD'de halk, oyunu kullanırken, tüm diğer halklar gibi ekonomik etkeni göz önünde tuttu. Walter Mondale'in Reagan'ın programı karşısında bir alternatif getirememesi ve ABD Başkanı'nın televizyonu büyük bir ustalıkla kullanması da 6 Kasım seçimlerinin sonucunu belirleyen etkenler arasında idi.

Reagan'ın zaferinden sonra en önemli gelişme ise, uzun süredir buzdolabına konmuş olan ABD-Sovyet ilişkilerinin canlanması ve iki süper güç arasında diyalogun başlaması oldu.

BHOPAL'DE ÖLÜM: 2500 İNSAN

Geçen yıl 3 aralık günü ajanslar Hindistan'ın Bhopal kentinde bir böcek ilacı fabrikasından sızan zehirli gazın 200 kişinin ölümüne yol açtığını bildiriyorlardı. Olay başlangıçta basınımızda, 3. Dünya'da olağan kazalardan biri şeklinde değerlendirildi. Ancak birkaç gün içinde, tarihin en büyük çevre kazasının meydana geldiği ortaya çıkıyordu. Bhopal'de ölenlerin sayısı 2500'ü bulmuş, en az 100 bin kişi de sakat kalmıştı. Bsanların kimisi kör, kimisi sağır olmuş, birlarında ise böbrek ve kalp yetersizliği ile snum yolları hastalıkları başgöstermişti. Bu da böcek ilacı fabrikasının sahibi çokuluslu on Carbide şirketi de şimşekleri üzerine çekdu. Dış basında çıkan yazılarda şirketin fab da yeterli güvenlik önlemleri almadığı, Bho in yerel yöneticileri ile Union Carbide şirketi

ABD'NİN LÜBNAN BATAĞI

1982 yazında İsrail ordusu Lübnan'a girmiş ve Batı Beyrut'taki Filistinli gerillaları kuşatmıştı. 78 günlük kuşatmadan sonra bölgede FKÖ diye bir askeri güç kalmamıştı. Ancak FKÖ'nün tahliyesinde İsrail'i dizginlemek üzere gelen ABD, bölgede ılımlı denge sağlayan vasi olmak yerine, yeniden başlayan iç savaşta Müslüman çoğunluğa karşı Hıristiyan azınlık rejiminin destekçisi konumuna sürüklendi.

1984'ün ilk haftalarında dev bir ABD filosu, Lübnan dağlarındaki gerilla mevzilerini dövdü. Ama Cemayel yönetiminin ordusu geriliyordu. Şubatta Şii militanların Batı Beyrut'u ele geçirmesi, kuzeyden ve batıdan Şiilerin, güney ve doğudan Dürzilerin hızla ilerleyip hükümetin merkezi Doğu Beyrut'u çembere alması karşısında, ABD yönetimi Lübnan'daki ABD askerlerini tahliye etme kararını almak durumunda kaldı. ABD, dost bir yönetime sözünü yerine getirememiş, Şii gerillaları karşısında yenik düşmüş bir görüntüyle, üstelik o zamana kadarki düşmanı Suriye'ye Lübnan üzerindeki nüfuzunu kaptırarak Lübnan macerasını tamamladı böylece.

ANDROPOV ÖLDÜ

10 Kasım 1982'de ölen Sovyet lideri Brejnev'in yerine Devlet Başkanlığı ve Komünist Parti Genel Sekreterliği'ne getirilen **Yuri Andropov**'un liderliği 16 ay sürdü. 1984 şubatında, uzun süren hastalık döneminden sonra Andropov'un ölümü Sovyet yetkililerince bir gün geç açıklandı. Moskova'da Kızıl Meydan'da binlerce kişinin katıldığı resmi devlet töreninden sonra Andropov'un cenazesi Kremlin duvarının dışında özel mezarlığa gömüldü.

REAGAN-GROMİKO: SİLAHSIZLANMAYA DOĞRU MU?

Başkan Reagan'la Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko'nun 28 eylülde Beyaz Saray'da görüşmeleri, iki süper güç arasında dört yıldır süren soğuk savaşta ilk kez yüksek düzeyde bir buluşma olması bakımından önemliydi. Reagan'la Gromiko bu buluşmada, gerçi temel konularda anlaşamadılar, ama hiç olmazsa anlaşmak için diyalog kurma konusunda anlaştılar. Nitekim, Reagan'ın 6 kasımda seçimleri kazanmasından kısa bir süre sonra, ABD ile Sovyetler Birliği'nin 1983'te kesilmiş olan silahsızlanma görüşmelerine yeniden başlayacakları açıklandı. ABD Dışişleri Bakanı George Shultz'la Sovyet meslektaşı Andrei Gromiko'nun 7-8 ocak tarihlerinde Cenevre'de başlatacakları görüşmelerde uzun ve orta menzilli nükleer füzeler ele alınacak. Yıldızlar savaşı diye adlandırılan füzesavar projesinin görüşmelerin kapsamına alınıp alınmayacağı ise kesinlik kazanmadı. Füzesavar teknolojisinde ABD'nin gerisinde olan Sovyetler Birliği, uzay silahlarının yasaklanmasını istiyor. Reagan yönetiminde ise Savunma Bakanı Caspar Weinberger'in başını çektiği kanat, ABD'nin avantajlı bulunduğu füzesavar projesinin Cenevre'de pazarlık konusu edilmesine kesinlikle karşı. Dışişleri Bakanı George Shultz'un ise bu konuda daha ılımlı bir tutum içinde bulunduğu ve Sovyetler'in çok başlıklı stratejik füzelerine karşı, füzesavar projesini pazarlık kozu olarak kullanmak istediği gözleniyor.

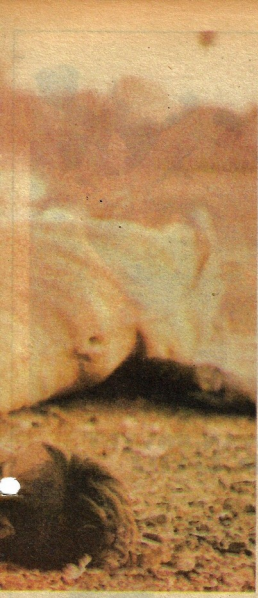

KAZAYA GİTTİ"

nda çok "**yakın ve sıcak**" ilişkiler kurulduğu, u ortamda fabrikada 1982 ve 1983 yıllarında eydana gelen gaz sızıntısı olaylarının örtbas dildiği, bazı yetkililerin uyarılarına karşın fabri- nın yerleşim bölgesinde kurulduğu belirtiliyor- .

Bhopal felaketi herhalde özellikle 3. Dünya ül- lerinin üzerinde dikkatle durması gereken bir aydı,

GREVLER

Batı Avrupa'da kömür sanayiindeki kriz, fazla üretim, bu işi kârsız bir alana çevirdi. Her alanda piyasa mekanizmasını işletmekte kararlı Başbakan Margaret Thatcher'ın atadığı İngiltere Ulusal Kömür İşletmesi Genel Müdürü **Ian McGregor**, 1985 yılı içinde 20 bin kömür işçisine yol vereceğini açıkladı. Bunu önlemek amacıyla Kömür İşçileri Sendikası 19 martta greve gitti. Grev kararı ulusal referandum yerine Yürütme Kurulu kararıyla alındığı için sendika içinde fırtınalar yarattı., Başbakan Thatcher'ın yeni sendika yasasının kısıtlamaları sendikanın para cezasına mahkûm olmasına yol açtı. Aylarca temyiz edilip durulan karar, işin icraya düşmesine, ama sendika tüm servetini yerel örgütlerine aktardığı için uygulanamayışına yol açtı. Grev az sayıdaki grev kırıcısının engellenmesi sırasında çoğunlukla kardeşlik havası içindeki bir itişmeyle gerçekleştiyse de, hemen her hafta bir başka yerde polisle işçilerin çatışmasında yaralananlar oldu. İtişmelerin aralarında yine çay termosları çıkıyor, işçi-polis aynı termostan içiyordu. Federal Almanya'da Sendikalar Konfederasyonu DGB, 35 saatin hayırlı olacağı ilke kararına varmıştı geçen yılın sonlarında. Bu yılın başlarında toplu sözleşme sırası gelen basın ve metal işkollarında konu tartışıldı. İki sendika mayısta greve gitti. 45 gün süren grevler, işçileri haftada 40 saat çalışmasında direten işverenlerle 38.5 saat üzerinde anlaşmasıyla son buldu.Batı Avrupa için çalışma süresinin 40'ın altına inmesi tartışmasının çığırı açılmış ve 35 saate doğru adım atılmıştı.

Nisan başında Fransa, Avusturya, İsviçre, İtalya arasındaki sınırlar tıkanırverdi. Kilometrelerce uzunluktaki kuyruklar hep kamyoncuların grevi yüzündendi. İtalya'nın sınırlarında gümrük memurlarının işi ağırdan alması yol açmıştı buna.

MEXICO TY: ÖLÜM HVALTIDA GELDİ

Meksika'nın başkenti Mexico City'de 19 kasımda sıvılaştırılmış doğal gaz dolum tesislerinde meydana gelen korkunç patlama sonucu çıkan büyük yangında 490 kişi yaşamını yitirdi, en az 500 kişi de yaralandı. Korkunç kazaya doğal gaz dolu kamyonlardan birinin patlaması yol açtı. Sabah 05.30'da meydana gelen patlamada ölüm, birçok Meksikalıyı yatakta uyurken, bazılarını da mutfakta kahvaltı hazırlarken yakaladı. Her birinde 11 milyon litre sıvılaştırılmış gaz bulunan dört büyük tankın peş peşe patlaması, görgü tanıklarının ifadesi ile ortalığı "**cehenneme**" çevirdi. Korkunç kazadan kurtulanlar, "**Gökten alev yağdığını**" anlatırken, yetkililer de enkaz altından **kömürleşmiş** cesetler çıkardıklarını belirtiyorlardı.

BERLİNGUER ÖLDÜ

KOMÜNİST LİDERE ULUSAL YAS

"**İtalya'nın sorunlarının tek bir parti, tek bir sınıf tarafından halledilebileceğini hiçbir zaman düşünmedik**" diyen İtalyan Komünist Parti Genel Sekreteri Enrico Berlinguer, geçen haziran ayında 62 yaşında öldü. 1,5 milyon İtalyanın katıldığı cenaze töreninde, Batı Avrupa Komünist Parti liderlerini bir araya getirecek Avrupa komünizmi ve İtalya'da komünistlerle Hıristiyan Demokratların büyük koalisyonunu oluşturacak tarihi uzlaşma önerilerinin sahibi Berlinguer, son kez anıldı. Hıristiyan Demokratların lideri Ciriaco de Mita'nın "**İtalyan demokrasisi ona çok şey borçlu**" dediği, Cumhurbaşkanı Sandro Pertini'nin "**dost, yoldaş**" diye nitelediği Berlinguer, düşlerinin gerçekleştiğini göremedi. Berlinguer önderliğindeki İKP, 1960'lı yıllarda Moskova'dan uzaklaştı. Berlinguer, komünist partilerin "**ulusal yolu**" seçmeleri, yani Moskova'nın etkinliğinden çıkmalarını savunuyordu. Sovyet sisteminin İtalya ya da diğer Batı Avrupa ülkelerinde sosyalist dönüşümü sağlayamayacağını savunan Berlinguer, 1973 yılında ülkesi için "**tarihi uzlaşma**" tezini ortaya attı.

1984 Dünya

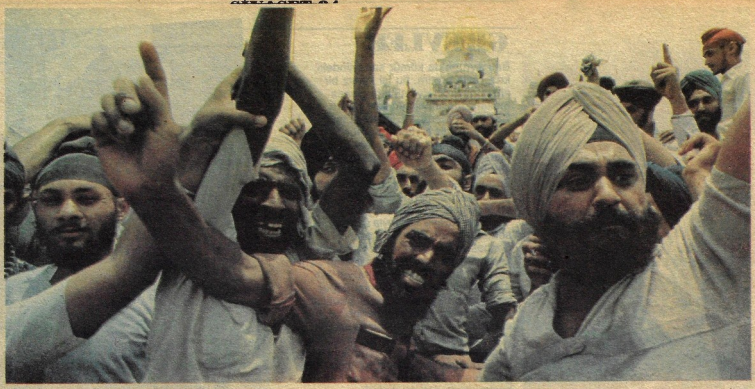

SİHLER İSYAN ETTİ GANDİ ÖLDÜRÜLDÜ

Sihlerle Hindular arasındaki mücadele, Hindistan'ın bağımsızlığa kavuştuğu 1948 yılından bu yana süröyordu. Sihlerin bağımsızlık mücadelesi ise bundan 100 yıl öncesine kadar uzanıyordu. 1845-46 yıllarında Sihler İngiliz egemenliğine karşı ayaklanmış, ayaklanma, İngiliz ordularının Pencap'ı ele geçirmesiyle sonuçlanmıştı. 1984 yılı, Sihlerin Hindistan'ın bağımsızlığından sonra gerçekleştirdikleri en büyük ayaklanmaya sahne oldu. 100 yıl sonra İngilizler yerine Hindistan hükümetine karşı ayaklandı Sihler.

Bombay'da Sih-Hindu çatışmasında 200 kişi öldü. 500 Sih militanı ve liderleri Jarnail Singh Hindistan hükümetinin isteklerini kabul etmemesi üzerine kutsal Altın Tapınak'a girdi ve burada direneceklerini açıkladılar. Bir yandan da Pencap'taki Sihler, eyalette ekonomik ablukaya başladı. Karayolları kapatıldı, trenlere saldırılar düzenlendi.

Bölgede kıtlık tehdidinin başgöstermesi üzerine Gandi, Sihlere karşı baskının dozunu arttırmaya karar verdi. Pencap'a takviye birlikler gönderildi. Altın Tapınak 5 bin asker tarafından kuşatılırken, bir o kadarı Amritsar'da denetimi sağlamaya çalışıyordu. Gandi'nin askerleri, tapınağı üç hafta kuşattı; su, yiyecek ve elektriği kesti. Ardından Gandi'den **"saldırın"** emri geldi.

Kanlı tapınak baskınından dört ay sonra İndira Gandi, **"sertlik politikası"**'nın kefaretini ödedi. Hem de hayatıyla. Muhafız Birliği içinde bulunan 2 Sih asker tarafından 2 kasımda öldürüldü.

Gandi'nin külleri Hindistan'a savrulurken, Hindular Sihlere intikam saldırılarını başlattı ve ülke bir hafta boyunca kan gölüne döndü.

Hemen herkes, Gandi'den sonra dinler, diller ve uluslar mozaiği ülkenin bütünlüğünün korunup korunamayacağını soruyordu. Gandi'nin yerine başbakanlığa gelen oğlu Rajiv Gandi, dini grupları bir arada tutabilecek miydi? 746 milyon nüfuslu ülkede, Hindular nüfusun yüzde 83'ünü oluşturuyordu. Yüzde 11'ini Müslümanlar yüzde 2'sini ise Sihler meydana getiriyordu. Hindistan için bu soru 1985 yılında da geçerliliğini koruyor. Ayaklanmaların yatışmış olmasına rağmen Sih sorunu yine gündemde.

GİRİT: PAPANDREU'NUN BAŞARISIZ ZİRVESİ

Yunanistan Başbakanı Andreas Papandreu, 15 kasımda Girit'te Libya lideri Albay Muammer Kaddafi ile Fransa Devlet Başkanı François Mitterrand'ı buluşturmakla kendi açısından önemli bir diplomatik başarı kazanıyordu. Girit zirvesinde ele alınan konu Çad sorunu idi. Ne var ki, Girit zirvesinin hiç de başarılı olmadığı kısa sürede anlaşıldı. Zirveden sonra Fransa Dışişleri eski Bakanı Claude Cheysson'un Libya birliklerinin Çad'dan tümüyle çekildiğini açıklamasına rağmen, Amerikan uydularının çektiği fotoğraflar Libya'nın Çad'da askeri varlığını sürdürdüğünü kanıtladı. Albay Kaddafi Girit'te Mitterrand'ı aldatmış ve Fransa Cumhurbaşkanı'nı çok güç duruma sokmuştu. Papandreu'nun girişimi ise bir diplomatik propagandadan öteye gidememişti.

AFGANİSTAN: SOVYET İŞGALİNİN 5. YILI

Sovyetler'in Afganistan'ı işgali, 1984 yıllarının son günlerinde 5. yılını doldurdu. 27 Aralık 1979 tarihinde Afganistan'a giren Sovyet askerlerinin sayısı beş yıl içinde, Batılı kaynaklara göre 110 bini buldu. Ayrıca bu sürede helikopterler, roketatarlar ve benzeri ağır silahlarla takviye edildi Sovyet ve Afgan hükümet askerleri. Müslüman direnişçilerle Sovyet ve Afgan askerleri arasındaki savaş, özellikle Panşir vadisinde, ülkenin kuzeydoğusundaki dağlık bölgede sürüyor. Gerillalar düzenli Sovyet ve Afgan birliklerinin hareketini sınırlayan bölgede vur-kaç saldırılarıyla sürdürüyorlar mücadelelerini. 1984 yılında yedi gerilla fraksiyonunun tek bir cephede birleşmesi, direnişi daha da güçlendirdi. Gerillalar özellikle Pakistan sınırından silah yardımı alıyor, gerilla liderleri Pakistan'dan mücadeleyi yönlendiriyor. Gerillalara göre beş yıllık savaşta can kaybı 1 milyonu buluyor. Sovyet ve Afgan askerlerinin ulaşamadığı bölgelerde Afganlı mücahitler kurtarılmış bölgeler benzeri yapılar oluşturuyor, kendi ihtiyaçlarını karşılıyor, okullarını kuruyorlar.

Orwell totaliter bir rejimde yaşamadı, ama insanlığı totalitarizme karşı uyardı

1984 bitiyor mu, yeni mi başladı?

Kültür Servisi — "Orwell, yaşamı boyunca gerçeklere bağlı kalmış ve öğrenmekten, en acı dersleri bile öğrenmekten vazgeçmemiştir. Ama umudunu yitirmiştir. Orwell'ın çağımızın peygamberi olmasını engelleyen bu olmuştur... Bence Orwell gibi kişiler günümüz dünyasında gerekli olanın yarısını, ama ancak yarısını ortaya koymuşlardır. Öteki yarıyı hâlâ aramaktayız." Bertrand Russell, böyle diyordu **"Hayvanlar Çiftliği"** ve **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"** romanlarının yazarından söz ederken. Şu geride bıraktığımız 1984 yılı boyunca, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**ü 1949'da yayımlayan **George Orwell** bütün dünyada yeniden gündeme geldi, belki de adından en çok söz edilen yazar oldu. **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"** birçok ülkede yeniden yayımlandı. Başka ülkeleri bilemiyoruz, ama Türkiye'de yayınevleri birbirleriyle yarışırcasına yeniden yayımladılar kitabı. Öte yandan, ilk kez 1955'te beyazperdeye uyarlanan roman, 1984'te İngiliz yönetmen **Michael Radford** tarafından yeniden sinemaya aktarıldı. **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"** ve **George Orwell**'a ilişkin yazılar, incelemeler tüm dünya basınının sütunlarından eksik olmadı.

Peki, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**ün yazılışından otuz beş yıl sonra daha da büyük bir ilgi görmesinin nedeni neydi? **Bertrand Russell**'ın dediği gibi **"öteki yarıyı hâlâ aramaktta"** oluşumuz mu? Kitap yazıldığı sırada çok uzak bir **"gelecek"** gibi görünen 1984 yılının gelmiş olması mı? Yayıncıların, bugüne kadar yirmi üç dilde on beş milyondan fazla satmış olan kitabı, 1984'te daha da çok satabilme fırsatını kaçırmak istemedikleri için açtıkları reklam kampanyaları mı?

ORWELL BEBEK — Yazarlık adı George Orwell, ama gerçek adı Eric Blair. Hindistan hükümetinin Afyon Dairesinde görevli bir İngilizin oğlu olarak Hindistan'da doğan Eric Blair, altı haftalıkken Bengalli dadısının kucağında. Yıllar sonra, BBC'deki programlarında Eric Blair adını, kitap ve yazılarında George Orwell adını kullanacak.

...Ve 1945'te Islington'da evlat edindiği Richard'la.

Yarın 1984 yılının geride kalması, insanların **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"** romanını okumaktan vazgeçmelerine yol açacak mı? Yoksa 1984 yılı nasıl romanın yazıldığı 1948 yılında bir **"gelecek"** değil idiyse, önümüzdeki yıllarda da bir **"geçmiş"** olmayacak mı? 1984 sürecek mi yoksa? İnsanlar, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"** romanını ne zaman **"şimdi"**yi okur gibi değil de **"geçmiş tarih"**i okur gibi okuyabilecekler acaba? Belki de, ancak **"öteki yarıyı"** bulduğumuz zaman yanıtlayabileceğimiz bu soruları şimdilik bir yana bırakalım; dilerseniz, romanın yazarı **George Orwell**'ı daha yakından tanımaya çalışalım.

ROMANIN MEKÂNI LONDRA KENTİ

Zor günler, savaş, ardından daha da zor günler. **George Orwell, Londra'yı, başka bir deyişle "Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**ü yazdığı kenti bu koşullarda tanıdı. Nitekim, **Michael Radford**'un beyazperde uyarlaması da, **Orwell**'ın Londra'dan esinlenerek betimlediği semtlerde, yapılarda ve yerlerde çekilecekti. Karamsar gelecek korkusunun en iyi dile getiren romanın yazarı **Orwell**'in izlerine, yazılarını ve romanlarını yazdığı, içkisini içtiği ve yazdıklarının çoğunda bir arka perde olarak kullandığı bu koca kentin birçok yerinde rastlamak olası. **Orwell**'ın Londra'sı, bunalım döneminin, savaş zamanı bombardımanlarının ve savaş sonrası hoşgörüsüzlüğünün Londra'sı. Bugün onun bildiği yapıların birçoğu yıkılmış, yerini iş hanlarına, otellere bırakmış durumda. Ama **Orwell**'ın ve kitaplarının Londra'sının büyük bir bölümü duruyor gene de.

"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört", Londra'da **"Birinci Hava Üssünün merkez kenti"**nden geçer. Trafalgar Alanı'nın Zafer Alanı'na ve alandaki St. Martin Kilisesi'nin de **"roket ve yüzen kale modelleri, düşman bunharliklarını gösteren tablolar"**la dolu bir propaganda müzesine dönüştüğü bir Londra'dır bu.

HASTANE YATAĞINDA EVLENDİ

"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört" yayımlandığı gün **Orwell** bir senatoryumda yatıyordu. Çok değil sekiz ay sonra veremden ölecekti. 21 Ocak 1950'de Londra'daki bir hastanede öldüğünde kırk altı yaşındaydı. Öldüğünde, elinde bir olta kamışı vardı. İsviçre'nin gölleri ve ırmakları arasındaki bir senatoryuma gitmenin hazırlıklarını içindeydi. Çok kısa bir süre önce de hastanedeki yatağında ikinci karısı **Sonia**'yla evlenmişti.

Orwell'ın öldüğü hastane, üniversite hastanesiydi. Ama üniversite semtinde daha başka izleri de var yazarın. **Orwell** arşivi, Gower Sokağı'ndaki üniversitede. Üstelik **Orwell**'ın denemeleri, gazete yazıları ve mektuplarından oluşan dört ciltlik derlemeyi yazarın karısı **Sonia Brownell Orwell**'la birlikte basma hazırlayan da bu üniversitenin eski kütüphanecisi. Sonra, **Orwell**'ın romandaki Doğruluk Bakanlığı'na model aldığı bina, Malet Sokağı'ndaki Londra Üniversitesi Senato Binası. Yazar, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**ün mekânı olarak Londra'yı seçmesinin nedenini, bir yerde şöyle açıklıyor: **"İngilizce konuşan ırkların ötekilerden doğuştan daha iyi olmadıklarını ve eğer mücadele edilmezse totalitarizmin herhangi bir yerde zafere ulaşabileceğini vurgulamak için."**

Ama ne gariptir ki, totalitarizmin kâhinliğine soyunan **Orwell**, totaliter yönetim altındaki bir ülkede yaşamak şöyle dursun, böyle bir ülkeye gitmedi bile. İç Savaş sırasında İspanya'da savaştı, ama **Franco**'nun iktidara gelmesinden önce çürüğe çıkarılarak ülkesine gönderildi Savaş muhabiri olarak kısa bir süre Almanya'da bulundu, ama o da 1945 ilk yazında. O sıralar **Hitler** yönetimi Berlin ve varoşlarına kısılmıştı.

Eğer **Orwell**'a ve kitaplarına biraz daha yaklaşmak istiyorsak, kentin kuzeybatısındaki Orwell Evi'ne gidebiliriz. **"Hayvanlar Çiftliği"**ni tamamladığı, **Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**e başladığı ev hâlâ orada, Canonbury Alanı'nda. **Orwell**, sınıfların coğrafyasını çok iyi tanıyordu. Genelleri onun sonradan meydana gelmiş bir olayı önceden sezmiş gibi görünmesini sağlayacak biçimde değiştirmektir.

Orwell'ın bir zamanlar çalıştığı BBC'nin merkez binası, gerek mimari yapısı, gerek bürokrasisiyle romandaki Doğruluk Bakanlığı binasının modelidir. Birkaç yıl önce **"Times"** gazetesi, BBC'yi de yakından ilgilendiren bir **Orwell** haberi verdi. Haberde, **Orwell**'in kaleme aldığı altmış kadar radyo metni ve mektubun BBC'de bulunduğu belirtiliyordu. Bir dosyalama hatası yüzünden söz konusu **Orwell** metinleri kırk yıldır kayıp sanılıyordu. Ortaya çıkarılan belgeler arasında **Orwell**'in yapay dil konusunda yazdığı bir mektup ve bir yapay dilin yaratıcısı olarak tanınan **C.K. Ogden** için hazırladığı bir konuşma da bulunuyordu. Anlaşılan, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**te geçen **"yeni dil"**in kökenleri de, **Orwell**'ın romanı tasarlamakta olduğu o günlerde yatıyordu.

ORWELL İMPARATORLUK POLİSİ — Yıl 1923. Mandalay'daki Burma Eyalet Polis Okulu. George Orwell (ayakta, soldan üçüncü), 1920-1927 yılları arasında Burma'da Hint İmparatorluk Polisi'nde çalıştı. Ama 1930'larda kendini İspanya İç Savaşı'nın ortasında Cumhuriyetçilerin safında bulacak, boğazından bir yara alacak. Troçki'ye hayran olan Orwell, İspanya'da Stalincilerin Troçkicilere karşı tutumu karşısında düş kırıklığına uğrayacak.

Savaş patlak verdiğinde, **George Orwell** ve ilk karısı **Eileen**, Londra'nın hemen dışında Wallington'da oturuyorlardı. Hemen Londra'ya gittiler. **Orwell** orduya yazılacak, **Eileen** de kendine bir iş bulacaktı. **Eileen,** Yiyecek Bakanlığı'nda iş buldu; ama **Orwell**'ı hastalığı yüzünden askere almadılar. O da BBC'de çalışmaya başladı. BBC'nin Hindistan'a yayın yapan bölümünde propaganda programları hazırlıyordu. Aslında çok ters bir iş değildi bu **Orwell** için. Çünkü Hindistan hükümetinin Afyon Dairesinde görevli bir İngilizin oğlu olarak Hindistan'da dünyaya gelmişti. Dahası, 1920-1927 yılları arasında Burma'da Hint İmparatorluk Polisi'nde çalışmıştı.

BBC'de hazırladığı en ilginç programlardan biri **Hitler**'le ilgiliydi. Programda **Orwell**, alaycı bir biçimde **Hitler**'in doğum gününü kutluyor ve Nazi önderinin **"Kavgam"** adlı kitabından bölümler okuyordu. Ancak sonradan, kitabından alıntı yapıldığı için BBC'nin **Hitler**'e telif ücreti ödediğini öğrendiğinde kahkahalarla gülmekten alamayacaktı kendini. BBC, **Hitler**'in telif ücretini tarafsız İsveç aracılığıyla Almanya'ya göndermişti. Belki bu tür olayların etkisiyle **Orwell** nefret ettiği BBC'den 1943'te ayrılıp gazeteciliğe ve yazarlığa dönecek, **"Bin Dokuz Yüz Seksen Dört"**teki Doğruluk Bakanlığı binasını betimlerken de BBC'nin merkez binasını model alacaktı.

Ölüm cezalarının yol açtığı korku yatıştıktan birkaç gün sonra hayvanlardan bazıları Altıncı Buyruk'ta "HİÇBİR HAYVAN BAŞKA BİR HAYVANI ÖLDÜRMEYECEK" diye yazdığını anımsadılar ya da anımsadıklarını sandılar... Muriel, buyruğu okudu: "HİÇBİR HAYVAN BAŞKA BİR HAYVANI ÖLDÜRMEYECEK, NEDENİ OLMAZSA!" Her nasılsa, bu son iki sözcük hayvanların aklından çıkmıştı.

Bütün hayvanlar eşittir, ama bazıları biraz daha eşittir.

GEORGE ORWELL, HAYVANLAR ÇİFTLİĞİ

"İnsan verimli olmadan tüketici olan tek yaratıktır. İnsan süt vermez, yumurta yumurtlamaz, saban süremez. Gene de bütün hayvanlara buyuran o'dur, onları çalıştırır, onlara ölmeyecek kadar yiyecek verir, üst tarafını kendine saklar. Bizim gücümüz tarlayı sürer, gübremiz toprağı besler, gene de hiçbirimiz kendimizden başka bir şeye sahip değiliz. SİZ, KARŞİMDA GÖRDÜĞÜM İNEKLER, SON YIL İÇİNDE KAÇ LİTRE SÜT VERDİNİZ? DANALARI GÜÇLÜ YETİŞTİRMEK İÇİN GEREKLİ OLAN BU SÜTLER NE OLDU? HER BİR DAMLASI DÜŞMANLARIMIZIN MİDESİNE İNDİ."

"Söyleyecek az sözüm kaldı. Yalnız şunu yineleyeceğim: İnsana ve yaptıklarına karşı düşmanlığı sürdürmek görevimizdir. İKİ AYAK ÜSTÜNDE YÜRÜYENLER DÜŞMANDIR. DÖRT AYAKLI ya da kanatlı OLANLAR DOSTTUR. Ama şunu da unutmayınız: İnsanlarla savaşırken onlara benzememeliyiz, onların kötü huylarını benimsememeliyiz."

Fotoğraflar ünlü Çek fotoğrafçı Koudelka'nın, resim altlarındaki alıntılar Orwell'den, Hayvanlar Çiftliği romanından.

"Şimdi bu şarkıyı size okuyacağım, arkadaşlar. Yaşlıyım, sesim kısık, ama size öğrettikten sonra şarkıyı siz benden daha iyi söyleyebileceksiniz:

İngiltere hayvanları
Ve İrlanda hayvanları,
Her ülkede yaşayanlar,
Her iklimde bulunanlar,
Dinleyin, bu bir müjde:
Altın günler önümüzde!

Özgürlük gününe dek
Hindi ve kaz, beygir, inek,
Hep birlikte çalışalım!
Özgürlüğe kavuşalım!"

YEDİ BUYRUK'tan: Hiçbir hayvan elbise giyemez!

İngiltere Hayvanları şarkısından:

Birçok yıllar geçse de,
Bizden sonra olsa da,
Er geç bir gün gelecek
Zalim insan devrilecek!
Zengin toprağımıza ancak
Hayvan ayağı basacak!

1984 Türkiye

BARIŞ DAVASI—Askeri Yargıtay'in eksik soruşturma yapıldığı gerekçesi ile bozduğu Barış Derneği davasında Askeri Mahkeme eski kararında ısrar etti. Mahkemenin bu kararı incelenmek üzere Askeri Yargıtay Daireler Kurulu'na giderken, tahliyelerine karar verilen beş yönetici de serbest bırakıldı. Bu arada 48 sanıklı Barış-2 davası da açıldı...
(Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSEOĞLU)

19 MAYIS 1984—Yirmibirinci yüzyıla 26 yıl kala televizyonda bira reklamı yasaklandı, üniversitelere Arapça dersler kondu ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nda kız öğrencilere etek yerine pantalon giydirildi...
(Fotoğraf: ENDER ERKEK)

İŞÇİ-İŞVEREN—Dört yıllık bir aradan sonra serbest toplu pazarlık dönemine geçildi. Yüksek Hakem Kurulu devreden çıkarken Kamu Koordinasyon Kurulu çalışmalarına başladı. Yılın toplu sözleşmesini 80 bin işçi için tekstil iş kolunda Türk-İş Genel Başkanı Şevket Yılmaz ile TİSK Genel Başkanı Halit Narin öpüşerek imzaladı. İlk grevler de Tuzla'daki tersanelerde başladı...
(Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSEOĞLU)

DİSK DAVASI—Dört yıldır tutuklu bulunan DİSK yöneticileri tahliye edildiler. İdam istemi ile yargılanan sendikacıları tahliyelerinde aileleri karşıladı ve birbirleriyle hasretle kucaklaştılar...
(Fotoğraf: ENDER ERKEK)

İŞSİZLİK—PTT'ye alınacak 130 memur için 2 bin 462 kişi sınava girdi. Şehir stadlarında yapılan açıkhava sınavlarından sonra, İstanbul Hukuk Fakültesi'nin anfisi de işsizler ordusunun işgaline uğradı. Yetkililer ise, işsizliğin söylendiği gibi büyük boyutlarda olmadığını yineledi...
(Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSEOĞLU)

KÖPRÜ—Bütün yıl merakla beklenen köprü satışı gerçekleşirken, satışla birlikte köprü geçiş ücretlerine de zam yapıldı. Zamlı tarifeye bir zam daha yapılıp saat 18.00-20.30 arasına ekstra zam uygulandı. Kimi yurttaşlar da ekstra zamma yakalanmamak için köprü üzerinde zaman geçirmeye başladı... **(Fotoğraf: ERDOĞAN KÖSEOĞLU)**

TAPU—Yerel seçim öncesi gecekondularına tapu vaat edilenler, oylarını sandığa attıktan sonra, tapu tahsis belgelerini gerçeveletip duvara asma fırsatı bulamadan karşılarında yıkım için gelen dozeri buldular. Ve dozer Anneler Günü'nde bile, kucağında iki bebesi ile bir anneyi sokakta bıraktı... **(Fotoğraf: RIZA EZER)**

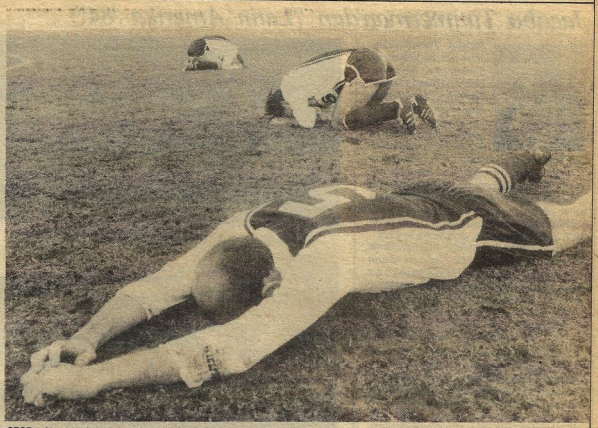

SPOR—Altaylı futbolcular, son dakika golü ile Beşiktaş'a yenilince üzüntüden çimlerin üstüne kapandılar. 6-0'lık Macaristan ve 8-0'lık İngiltere hezimetleri ve diğer yenilgilere rağmen, Futbol Federasyonu Başkanı Kemal Ulusu, şimdilik ayakta durmaya devam etti... **(Fotoğraf ASENA ÖZKAN)**

ORTADİREK—Umudunu Spor-Toto, Altılı Ganyan'a bağlayan ortadirek, yılbaşı çekilişinde Milli Piyango'ya hücum etti. 100 milyon lira uğruna saatlerce kuyrukta bekleyen yurttaşlar, bilet aldıkları zaman kazanmış gibi sevindiler, çünkü biletler kısa sürede karaborsaya düştü... **(Fotoğraf: ENDER ERKEK)**

ÇEVRE—Çevre sorunları 1984'ün en ilginç konularından birini oluşturdu. Gökova'da kurulması planlanan termik santral kamuoyunun ilgisini uzun süre üzerine çekti. Bu arada Ankara'nın kirli havası "yasak" kapsamına alınmak ve kirlilik durumu açıklanmamak istendi... **(Fotoğraf: RIZA EZER)**

Jacobo Timmerman'dan "Latin Amerika '84"

Jacobo Timmerman, artık pek de yabancısı olmadığımız bir imza. Ülkesi Arjantin'de askeri rejim sırasında gazetesi kapatılan, baskıya uğrayan, hapis yatan ve sonra ABD'ye göç etmek zorunda kalan Timmerman, Arjantin'in serbest seçimlerle demokrasiye geçmesi ve **Raul Alfonsin**'*in Devlet Başkanı seçilmesinden sonra ülkesine geri döndü. Timmerman'ın ülkesine, Latin Amerika'ya geri dönüşü 1984'ün başlarına rastlıyordu. Ünlü gazeteci, Amerikan haber dergisi Newsweek'in son sayısına yazdığı* ***"Generallerin Alacakaranlığı"*** *başlıklı yazı ile Latin Amerika 84'ü anlatıt. Timmerman'ın bu yazısı, Dünyanın bir köşesindeki insanlar için salt "demokrasi" kavramının bile ne kadar önemli olduğunu göstermesi bakımından ilginç. Aktarıyoruz:*

Latin Amerikalılar, bütün bir yıl içinde siyasi açıdan neler olup bittiğini değerlendirmeye kalktıklarında, sordukları ilk soru askerlerin ne durumda olduğudur her zaman. Bu açıdan bakıldığında, 1984 iyi bir yıldı. Arjantin'in askeri önderleri, 1970'lerdeki yedi yıllık yönetimleri sırasında işledikleri suçlardan dolayı tutuklandılar. Brezilya'nın generalleri, iktidardan devrilmenin eşiğinde buldular kendilerini.

Askeri diktaların alacakaranlığı

Kolombiya'daki silahlı kuvvetler, ülkenin sivil yetkililerince hazırlanan bir barış planı üzerinde solcu gerillalarla görüşme masasına oturmayı kabul ettiler. Şili'deki askeri yöneticiler, Katolik Kilisesi'ni ezip geçemeyeceklerini anladılar. Uruguay'daki hükümet, demokratik seçimleri yapmak zorunda kaldı. Ve Bolivya Devlet Başkanı **Hernan Siles Zuazo**'nun iktidarda geçirdiği her gün, bu ülkenin sivil yönetiminde yeni bir rekor oldu.

Latin Amerika, 1984 yılı içinde çok güzel bazı anlar yaşadı. Yakın tarihte demokrasi, Latin Amerika'da hiçbir zaman 1984'te olduğu kadar yaygınlık kazanmamıştı. Askeri yönetimden sivil yönetime geçiş, Latin Amerika'nın yirmi birinci yüzyıla girişini kolaylaştıracak bir olgudur. Hiç kuşkusuz, Latin Amerika anakarasının tüyü yeni bitmiş sivil hükümetleri, daha durmuş oturmuş Batı demokrasileriyle karşılaştırılamaz. Arjantin'deki askerler, Başkan **Raul Alfonsin**'in altını oymak için gizliden gizliye yollar arıyorlar; Uruguay'daki generaller on bir yıllık diktatörlükleri konusunda ileride bir soruşturmaya uğramamak için bazı güvenceler elde ettiler.

Arjantin'de askerler, Alfonsin'in altını oymanın gizli yollarını arıyorlar. Uruguay'daki generaller, ileride soruşturmaya uğramamak için güvenceler elde ettiler. Ama gene de askerlerin Latin Amerika'ya tam bir dokunulmazlık içinde sahip olduğu günler geride kaldı.

Gene de askerlerin Latin Amerika'ya tam bir dokunulmazlık içinde egemen oldukları günler sona erdi. İktidar askerlerden sivillere geçtikçe, generaller bellibaşlı siyasal ve ekonomik kararları etkilemelerini ya da baltalamalarını sağlayacak türden bağlaşmalara giremediklerini gördüler. Arjantin parlamentosunun, askerlerin karşı koymalarına karşın kavunma bütçesinde yüzde elli oranında kesinti yapabilmesi bile, ABD'nin Bağımsızlık Bildirgesi kadar devrimci bir olaydı. Arjantin'de askerler bir çeşit iç sürgüne zorlanmış bulunuyorlar. Eğer muhalefet adayı **Tancredo Neves** ocak ayındaki seçimlerde umulduğu gibi zafere ulaşırsa, Brezilya'da da pek yakında aynı durum söz konusu olabilir. En sonunda generaller, uygar ve demokratik bir toplumda askerlerin bulunmaları gerektiği yere, kışlalarına gönderiliyorlar.

Kennedy ruhu mu, Eisenhower ruhu mu?

Demokratik ilerlemelerin meydana geldiği bir dönemde, Latin Amerika'nın sivil toplumu yerleşik Batı demokrasilerinin, en başta da ABD'nin desteğine ve yüreklendirmesine gereksinim duydu. Ne var ki, 1984 yılı içinde Latin Amerika'nın sivil önderleri Washington'da konuşabilecekleri pek az insan buldular. Tamamlayıcı bir etken olarak, **Franklin Roosevelt, John Kennedy** ya da **Jimmy Carter** ruhunun egemen olduğu bir Beyaz Saray'a gerek duyuyorlardı. Oysa 1950'lerin **Eisenhower** hükümetini andıran, ABD'nin en iyi bağlaşıklarının kendi ülkelerinin iç politikalarıyla yakından ve çoğu zaman da sert bir biçimde ilgilenen askeri rejimler olduğunu savunan bir yönetim buldular karşılarında.

Latin Amerika'nın yüz yüze bulunduğu borçlar ve Orta Amerika'da süreduran çatışmalar gibi ortak sorunlarda, Rio Grande'nin güneyindeki ülkeler ile kuzeyin kibirli devi arasında hiçbir görüş birliği olmadı. Borçlar konusunda, Washington her

Geçen yıl iyi bir yıldı. Arjantin'in askeri önderleri, işledikleri suçlardan ötürü tutuklandılar. Brezilya'nın generalleri iktidardan devrilmenin eşiğinde buldular kendilerini. Uruguay'daki hükümet, demokratik seçimleri yapmak zorunda kaldı. En sonunda generaller, uygar ve demokratik bir toplumda bulunmaları gereken yere, kışlalarına gönderiliyorlar.

Latin Amerika ülkesinin kendisiyle tek tek görüşmesi gerektiğini açıkladı. Aslında bu, ABD'nin, borç bunalımının toplumsal ve siyasal önemini teslim etmek zorunda olmadığını, sorunu yalnızca bir mali sorun olarak ele alacağını söylemenin bir başka yoluydu.

Washington, barışçı çabaları desteklemiyor

Orta Amerika sorunu konusunda, Contadora grubunun barışçı bir çözüme varma çabalarını Washington sözde destekledi, ama eylemde desteklemedi. Dahası, **Reagan** yönetiminin hangi maske ya da hangi bahaneyle olursa olsun Nikaragua'ya karşı askeri eylem tehditleri, Contadora ülkelerine, Contadora grubunun başlıca siyasal destekçisi **Alfonsin**'e ve Latin Amerika sivil toplumuna indirilmiş bir tokattı.

Latin Amerikalılar, bütün bu gerginliklere karşın, ABD'deki Cumhuriyetçi yönetimin Latin Amerika anakarasının sivil toplumuyla ilişkiye geçmeye ideolojik bakımdan hazırlıklı olduğuna inanıyorlar. **Ronald Reagan**'ın kasım ayı seçimlerinde elde ettiği olağanüstü zafer, gerçekçi gözlemcileri, onun ideolojisinin Amerikan toplumunun desteğine sahip olduğuna ikna etti. Latin Amerika'daki sivil toplum, ABD ile yakın bir ilişki istiyor ve buna gereksinim duyuyor. Latin Amerika'nın ekonomik gelişmesi Amerikan teknolojik ve mali desteği olmaksızın nerdeyse düşünülemez.

Uğursuz belirti: Nikaragua'ya saldırı

Ama Latin Amerika halkının **Regan** yönetimine sormak istediği sorular da var. Sözgelimi, Latin Amerikalılar, ABD'nin Çin'deki komünist hükümetle gerçekleştirdiği türden ekonomik ve çoğu zaman da diplomatik işbirliğini Latin Amerika'da neden geliştiremediğini anlamakta güçlük çekiyorlar. Sonra, ABD'deki Cumhuriyetçi yönetimin neden Latin Amerika'nın büyük demokrasilerinin (Arjantin, Meksika, Kolombiya, Panama ve pek yakında Brezilya) Nikaragua'daki demokrasinin gelişmesini etkileyemeyeceği inancında olduğunu da anlayamıyorlar.

Şimdilik, Washington'un bu sorunlara ya da Latin Amerika'nın yeni sivil düzenine eğildiği pek söylenemez. Olumlu bir davranış olarak, özel ekonomik grupların Latin Amerika'yla bağların sıklaştırılmasını çağrısında bulunmuş olmalarından söz edilebilir yalnızca. Ama öte yandan, Cumhuriyetçi Parti yönetimi, Nikaragua'ya karşı askeri saldırıyı geliştirmeyi sürdürmektedir. Bu tutum, sivil Latin Amerika'da esmekte olan coşku havasını yıpratmamıştır. Ama gene de, her türlü askeri yönetimden bıkmış olanlar için uğursuz bir belirti olarak görünmektedir.